

Prof. dr hab. Aleksandra Paszek – Trefon
Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Sapiechy - Muzioł sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej *dyrygentura* wszczętym przez Radę Wydziału Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w dniu 22 lutego 2017 roku.

Zlecniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Muzyki Kościelnej, pismo z dnia 21 czerwca 2019 r. podpisane przez Dziekana w/w wydziału – prof. dr hab. Jolantę Szybalską - Matczak.

Przewód doktorski przeprowadzany na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. (tj. Dz. U. 2016, poz. 882 z późn.zm.)

Podstawowe dane o doktorantce

Pani mgr Małgorzata Sapiecha - Muzioł urodziła się 12 stycznia 1971 roku w Chełmie.

W 1993r. ukończyła z wyróżnieniem studia na Wydziale Wychowania Muzycznego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie dyrygowania prof. Zofii Urbanyi-Krasnodębskiej. Była stypendystką Ministra Kultury i Sztuki w roku 1992/1993 a także stypendystką Firmy „Targpiast” dla „Najlepszego Absolwenta Uczelni Artystycznej Wrocławia”.

W 1998 roku ukończyła kolejny kierunek na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury, Teorii Muzyki i Muzykoterapii w klasie dyrygentury symfonicznej prof. Marka Pijarowskiego .

Tego samego roku zdobyła I Wyróżnienie na II Ogólnopolskim Konkursie Młodych Dyrygentów

w Białymstoku. W roku 1992 podjęła pracę zawodową jako nauczyciel-dyrygent chóru i orkiestry szkolnej w Zespole Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Wałbrzychu, gdzie pracuje do dziś. W latach 1996-2000 pracowała także jako nauczyciel-dyrygent zespołów szkolnych w Zespole Szkół Muzycznych w Legnicy. W roku 2000 objęła funkcję Kierownika Artystycznego i Dyrygenta Akademickiego Chóru Politechniki Wrocławskiej oraz przyjęła obowiązki Dyrektora Artystycznego Festiwalu Barbórkowego Chórów Akademickich. Obie te funkcje doktorantka sprawuje do dziś. W latach 2002 – 2010 współpracowała jako dyrygent z Teatrem Muzycznym „Capitol” we Wrocławiu, prowadząc około 200 spektakli operetkowych i musicalowych. Jest Dyrygentem i Dyrektorem Artystycznym projektu „Polsko-Niemiecka Młoda Filharmonia” a od marca 2015 roku pełni również funkcję Kuratora Projektu „Akademia Chóralna-Śpiewająca Polska” regionów Wrocław i Dolny Śląsk.

Za działalność artystyczną uhonorowana została nagrodami w tym: Dyrektora Centrum Edukacji Muzycznej w Warszawie, Rektora Politechniki Wrocławskiej, Dyrektora Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu, Marszałka Województwa Dolnośląskiego „Wena 2013”, a także Nagrodą Rektorów Politechniki „Lew Politechniki Wrocławskiej 2015”

Ocena dorobku artystycznego

Działalność z Akademickim Chórem Politechniki Wrocławskiej

W przedłożonej do oceny dokumentacji z okresu od 1992 do 2016 roku doktorantka wykazuje **120 koncertów chóralnych** głównie z Akademickim Chórem Politechniki Wrocławskiej. Były to prestiżowe wydarzenia krajowe i zagraniczne. Doktorantka wielokrotnie poddawała się ocenie na **konkursach chóralnych**, gdzie wraz ze swoim zespołem uhonorowana została licznymi nagrodami :

Grand Prix XIV Międzynarodowych Spotkań Chóralnych w Chełmie 2004,

Braźowym Medalem w Międzynarodowym Konkursie Muzyki Sakralnej w Preveza (Grecja) 2005,

Grand Prix na I Festiwalu Chóralnym „Cantate Domino” w Krakowie 2006,

I Nagrodą na IX Łódzkim Festiwalu Chóralnym 2006,

Nagrodą za Innowacyjność i Wirtuozerię Wykonawczą na VIII Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym w Prijedor (Bośnia Hercegowina) 2008,

III Nagrodą w XXI Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Religijnej w Rumii 2009,

Grand Prix oraz Nagrodą Specjalną za wykonanie pieśni „A kiedy będziesz moją żoną” na IX Konkursie Kompozytorskim Pieśni Chóralnej Lucjana Laprusa w Kaliszu 2014,

Złotym Medalem na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Ochrid (Macedonia) 2014,
Nagrodą Specjalną macedońskiego kompozytora Zapro Zaprova za wykonanie kompozycji „Bogorodice raduj się” na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Ochrid (Macedonia) 2014,
I Nagrodą w kategorii muzyka cerkiewna na V Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Vratislavia Sacra” we Wrocławiu 2015,
II Nagrodą ex aequo w kategorii chórów mieszanych na V Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Vratislavia Sacra” we Wrocławiu 2015.

Zespół prezentował się także na **festiwalach muzycznych** w tym: na Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym „Visegradske čtyrky” w Ostrawie, wielokrotnie na Gliwickich Spotkaniach Chóralnych, XXX Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Cerkiewnej „Hajnówka 2011” w Białymstoku, I Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym w Lloret de Mar w Barcelonie, Międzynarodowym Festiwalu Chórów i Orkiestr „Eurorchestries” na Słowacji, II Kaliskim Festiwalu Chóralnym oraz 8th Toscana Music Festival. Z racji pełnienia funkcji gospodarza Festiwalu Barbórkowego Chórów Akademickich, zespół dorocznie bierze aktywny udział w tym wydarzeniu.

W **repertuarze a cappella** Akademickiego Chóru Politechniki Wrocławskiej znalazły swoje miejsce kompozycje m.in: Feliksa Nowowiejskiego, Bronisława Kazimierza Przybylskiego, Tomaso Albinoni, Sergiusza Rachmaninowa, Antona Brucknera, Józefa Świdra, Romualda Twardowskiego, Karola Szymanowskiego, Lucja Laprusa, Włodzimierza Sołtysika, Tadeusza Szeligowkiego, Stanisława Wiechowicza, Marka Jasińskiego czy też Krzysztofa Pendereckiego.

Działalność symfoniczna

W dorobku artystycznym Pani mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł szczególne miejsce zajmuje muzyka instrumentalna. W **latach 1995 -2017 doktorantka poprowadziła 159 koncertów** z różnymi orkiestrami, w tym wymieniając : Orkiestrę Symfoniczną Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu, Orkiestrę Symfoniczną Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Państwową Orkiestrę Kameralną w Słupsku, Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Dolnośląskiej, Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Wrocławskiej, Orkiestrę Kameralną „Ricordanza”, Wrocławską Orkiestrę Kameralną „Vratislavia”, Orkiestrę Symfoniczną Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu, Wrocławską Orkiestrę Smyczkową czy też Płocką Orkiestrę Symfoniczną.

Wśród liczego **repertuaru dzieł instrumentalnych oraz wokalnie – instrumentalnych**, który doktorantka przedstawiła w postaci łącznego zestawu wszystkich swoich koncertów symfonicznych, doliczyłam się ok. 30 koncertów, które znajdują swoje uzasadnienie w pracy z Orkiestrą Symfoniczną Zespołu Szkół Muzycznych w Wałbrzychu. Pozwolę sobie w tym miejscu wyliczyć tylko część z nich: **Jan Sebastian Bach** Koncert d-moll na dwoje skrzypiec i orkiestrę,

Koncert fortepianowy f-moll, **Antonio Vivaldi** Koncert c-moll na flet i orkiestrę, **Ludwig van Beethoven** I Koncert fortepianowy C-dur, **Joseph Haydn** Koncert C-dur na obój i orkiestrę, Koncert D-dur na waltornię i orkiestrę, Koncert Es-dur na trąbkę i orkiestrę, **Wolfgang Amadeus Mozart** Koncert B-dur na fortepian i orkiestrę KV 595, **Fryderyk Chopin** Koncerty fortepianowe e -moll i f-moll, **Piotr Czajkowski** Koncert skrzypcowy D-dur op. 35, **Feliks Mendelssohn-Bartholdy** *Koncerty fortepianowe g-moll, d -moll*, **Johannes Brahms** I koncert fortepianowy d-moll, **Mieczysław Karłowicz** Koncert skrzypcowy A-dur, **Karol Kurpiński** Koncert klarnetowy B-dur, **Sergiusz Rachmaninow** II koncert fortepianowy c-moll, **Carl Maria von Weber** II koncert fortepianowy Es-dur op. 74, Koncert F-dur na fagot i orkiestrę oraz **Carl Dittersdorf** Koncert E-dur na kontrabas i orkiestrę.

W ramach swoich działań artystycznych doktorantka zmierzyła się również z takimi dziełami jak :**Johannes Brahms** *Uwertura Akademicka*, **Anton Dwořak** IX Symfonia e-moll Z *Nowego Świata*, **Piotr Czajkowski** *Suita Dziadek do orzechów*, **Stanisław Moniuszko** *Uwertura Koncertowa Bajka*, **Franz Schubert** VIII Symfonia h-moll *Niedokończona*, **Eduard Grieg** I *Suita Peer Gynt*, **Henryk Wieniawski** *Legenda*, **Modest Musorgski** *Obrazki z wystawy*.

Dużym atutem mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł jest możliwość prowadzenia dzieł wokalnie – instrumentalnych. W dorobku tym znalazły się kompozycje: **Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego** *In virtute Tua, Domine*, **Jana Sebastiana Bacha** *Kantata Ich habe genug*, **Giovanniego Battista Pergolesiego** *Stabat Mater*, **Georga Friedricha Haendla** *Oratorium Mesjasz*, **Luigi Cherubiniego** *Requiem c-moll*, **Wolfganga Amadeusa Mozarta** *Wielka Msza c-moll* oraz *Requiem d-moll KV 626*, **Stanisława Moniuszko** *Msza Łacińska Es-dur*, **Gabriela Faure** *Requiem d-moll op.48*, **Witolda Lutosławskiego** *Kolędy na chór dziecięcy i orkiestrę symfoniczną*.

Współpraca i przygotowanie chórów

Pani mgr Małgorzata Sapiecha – Muzioł współpracując z innymi artystami – dyrygentami (m.in. Jerzy Salwarowski, Paul McCreesh, Tadeusz Strugała, Marek Pijarowski, Andrzej Kosendiak, Niels Muus, Jerzy Swoboda, Łukasz Borowicz) **przygotowywała chóry do projektów wokalnie -instrumentalnych** m.in.: **Wojciech Kilar** *Angelus*, **Ludvig van Beethoven** IX Symfonia d-moll op.125, **Johann Sebastian Bach** *Pasja według św. Jana BWV 245*, **Roman Kołakowski** *Requiem pro pace*, **Wolfgang Amadeus Mozart** *Czarodziejski Flet*, **Joseph Haydn** *Oratorium Stworzenie Świata*, **John Rutter** *Requiem*, **Włodzimierz Szymański** *Litania do Polskich Świętych „Santo Subito”*, *Kantata Pasterska Pastoralka*, *Missa Gospel's*, **Włodzimierz Korcz** *Oratorium Woła nas Pan* i wiele innych cennych pozycji repertuarowych.

Współpraca z Teatrem Muzycznym „Capitol”

W latach 2002 – 2010 współpracowała w charakterze dyrygenta z Teatrem Muzycznym „Capitol” we Wrocławiu. Udziałem Jej było poprowadzenie ok. 200 spektakli operetkowych i musicalowych w tym : *Kraina uśmiechu* Franza Lehara, *Księżniczka czardasza* Emmericha Kalmanna, *Zemsta nietoperza* Johanna Straussa, *A Chorus Line* Michaela Benneta, *Skrzypek na dachu* Jerrego Bocka, *My fair Lady* Frederica Loeve oraz *Opera za trzy grosze* Kurta Weilla.

Dorobek fonograficzny

Dyskografia mgr Małgorzaty Saoiechuy - Muzioł obejmuje 6 CD:

Wolfgang Amadeus Mozart Requiem d-moll KV 626

Agnieszka Szumiło - sopran, Małgorzata Pietraś - alt, Radosław Kot - tenor, Marcin Grzywaczewski - bas
Chór i Orkiestra Zespołu Szkół Muzycznych w Legnicy oraz w Wałbrzychu, 1998 r.

Grażyna Pstrokońska-Nawratil , *Kolęda się niesie*

Jarosława Walczak-Prus - sopran, Wiesław Ochman - tenor,

Chór Kameralny Cantores Minores Wratislavienses oraz Wrocławski Zespół Kameralistów Ricordan, 2002 r.

A cappella

Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej, 2008 r.

Dzieciątko się narodziło

Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej, 2008 r.

Pater Noster

Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej, 2014 r.

Dymitr Kabalewski, *Suita Komedianci* / Alexander Arutiunian, *Koncert As-dur na trąbkę i orkiestrę* / Modest Musorgski, *Obrazki z wystawy*

Lenard Czakaj - trąbka

Polsko-Niemiecka Młoda Filharmonia, 2014 r.

Dorobek artystyczny mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł uznać należy za znaczący i wyjątkowo zróżnicowany. Biorąc pod uwagę różnorodność interpretowanych przez dyrygentkę dzieł muzycznych, należy przypuszczać, iż miały one wielkie znaczenie dla rozwoju jej osobowości artystycznej. Z dużym więc uznaniem i satysfakcją komentuję powyższą dokumentację, ilustrującą bardzo obszerną aktywność doktorantki jako artysty muzyka – chórmistrza, symfonika, pedagoga a także społecznika i organizatora.

Ocena rozprawy doktorskiej

Na przedstawioną rozprawę doktorską zatytułowaną „*Stabat Mater*” Antonina Dvořaka – *wyzwanie dla dyrygenta jako wykonawcy wielkiej formy romantycznej odniesionej do ascetycznego tekstu liturgicznego*, składają się dwa komponenty:

- dzieło artystyczne zarejestrowane na nośniku elektronicznym (CD)
- opis dzieła artystycznego w formie rozprawy teoretycznej (pisemnej).

Promotorem niniejszego przewodu jest prof. Zofia Urbanyi – Krasnodębska.

Opis dzieła artystycznego

Koncert w ramach przewodu artystycznego mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł odbył się 4 grudnia 2016 roku w sali Koncertowej Radia Wrocław, podczas Koncertu Finałowego 43 Festiwalu Barbórkowego Chórów Akademickich, gdzie zaprezentowane zostało dzieło Antonina Dvořaka *Stabat Mater*, op.58 w następującej obsadzie wykonawczej: Olga Ksenicz – sopran, Joanna Dobrakowska – alt, Marek Belko – tenor, Bogdan Makal – bas oraz Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej, Akademicki Chór Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Śpiewakom towarzyszyła Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu.

W dziele przeznaczonym na 2 flety, 2 oboje, róg angielski, 2 klarnety, 2 fagoty, 4 rogi, 2 trąbki, 3 puzony, tubę, kotły, organy, sekcję smyczkową, głosy solowe oraz chór - odczuwalny jest nader symfoniczny charakter. Kompozytor miesza nastroje od lamentującej pierwszej części, aż po radość z otrzymanych łask Boga w finale. Utwór składa się z 10 części, opierających się na różnych motywach za wyjątkiem ostatniej, połączonej materiałem tematycznym z częścią pierwszą. Pani mgr Małgorzata Sapiecha – Muzioł poprowadziła koncert z pełnym panowaniem nad konstrukcją dzieła i świadomością analizowanych wcześniej tajników partytury. Dzieło rozpoczyna lamentujące *Stabat Mater dolorosa* wyśpiewane przez chór (niestety dynamicznie zdominowane przez orkiestrę) a zaraz potem kontemplacyjne *Qui est homo* wykonane spokojnie przez kwartet solistów. Dalej wysłyszeć można chóralne rytmiczne *Eja, Mater, fons amoris*, i następujące po nim wzruszające solo basowe *Fac, ut ardet*. Część kolejna to łagodnie wyśpiewane przez chór *Tui Nati vulnerati*, które wraz z kolejną częścią przechodzi w przepiękne solo tenorowe *Fac me veretecum flere*. Pogodne chóralne *Viro virginum* poprzedza duet sopranowo tenorowy *Fac ut portem Christi mortem* a po nim następuje aria altowa, o barokowych cechach *Inflammatum et accensum*. Chóralne *Quando corpus morietur* opiera się na materiale części I, lecz zamiast lamentu i bólu słyszeć nadzieję poprzez wielokrotne triumfalne wyśpiewane Amen.

Doświadczenie doktorantki i prawdziwie profesjonalna dyscyplina współpracy. Jej jako dyrygenta z tak dużym aparatem wykonawczym, przejawiała się czytelnym gestem, komunikatywnością przekazu, dobrymi relacjami z zespołami chóralnymi oraz orkiestrą i solistami. Doktorantka z powodzeniem realizowała nagłe zmiany agogiczne zgodne z intencją kompozytora. Starła się wyegzekwować elastyczność i plastyczność takich elementów muzyki jak dynamika i artykulacja, szukając zróżnicowanego kolorytu w brzmieniu chórów i orkiestry, co w tak dużym zespole wykonawczym okazało się dziełem nie łatwym. Chór w częściach I, III, VII oraz X bez problemów płynnie przechodził od lamentu przez gniew, aż po monumentalne *Amen*, lecz niestety poziom techniki wokalnejszych dwóch amatorskich zespołów nie umożliwiał realizacji tych najdrobniejszych szczegółów interpretacyjnych, na które jako konieczne i oczywiste wskazywała doktorantka w opisie dzieła artystycznego. I tak np. w *Virgo virginum praeclara* w wyniku dialogowanych partii z orkiestrą i “odsłonięcia” chóru a cappella, daje się słyszeć wszystkie niedoskonałości emisyjno - intonacyjne śpiewających zespołów. Najślabze jednak ogniwo wśród grup wykonawczych stanowiła orkiestra, w której intonacja sekcji instrumentów dętych daleka była od poprawnej. Części w których najbardziej odczuwa się ten dyskomfort to: *Qui est homo*, gdzie grupa instrumentów dętych towarzyszy solistom oraz *Fac, ut ardet*, w której instrumenty dęte blaszane wprowadzają basowe solo. Nie pomaga również orkiestra chórowi w trudnej do zestrojenia części finałowej. Mimo usilnych zabiegów nie udało się również doktorantce osiągnąć w pełni właściwego balansu między orkiestrą a chórami zwłaszcza w dynamice piano, z powodu nadmiernie forsującej dźwięk orkiestry. *Stabat Mater* to dzieło, które jak zauważa sama doktorantka, jest niemałym wyzwaniem nie tylko, jak się okazuje, dla zespołów amatorskich. Zaprezentowane nagranie w przewodzie doktorskim mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł (mimo licznych realizacyjnych trudności wynikających z niezależnych od dyrygentki czynników) nacechowane jest mimo wszystko wieloma bardzo pozytywnymi aspektami. Doktorantka w miarę możliwości umiejętnie wyegzekwowała od wykonawców prezentację zgodną ze swoimi założeniami interpretacyjnymi, tworząc z nimi kreację artystyczną odpowiadającą wymogom stawianym przed dziełem artystycznym na poziomie doktoratu. Dobra i precyzyjna czytelność tekstu, muzyczne prowadzenie frazy, właściwa emocjonalność, dbałość o konstrukcję formy, to niewątpliwe walory nagrania jakie tworzy **dzieło artystyczne w przewodzie mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł, które w pełni przyjmuję.**

Opis rozprawy teoretycznej

Dysertacja pisemna mgr Małgorzaty Sapiechy – Muzioł “*Stabat Mater*” Antonína Dvořáka - wyzwanie dla dyrygenta jako wykonawcy wielkiej formy romantycznej odniesionej do ascetycznego

tekstu liturgicznego, składa się ze: wstępu, trzech rozdziałów, zakończenia, bibliografii, zestawu źródeł internetowych, streszczenia w języku polskim i angielskim oraz aneksu.

Już we **Wstępie** Autorka zaznaczyła, iż Jej 20-letnia aktywność zawodowa jako dyrygenta symfonicznego oraz chórmistrza pozwalała na wykonania wielu wielkich form oratoryjnych co niewątpliwie miało wpływ na wybór takiego tematu rozprawy doktorskiej. Problematyka zagadnień interpretacyjnych Stabat Mater odnosząca się do poszukiwania odpowiednich proporcji i relacji między ascetycznym tekstem liturgicznym średniowiecznej sekwencji oraz obfitością środków cechujących formę romantyczną, stała się wyzwaniem naukowo-artystycznym dla doktorantki. We wstępie autorka bardzo obszernie opisuje dramatyczne okoliczności z życia Dvořaka mające wpływ na powstanie tegoż dzieła. W dalszej części sygnalizuje treści trzech rozdziałów dysertacji. W końcu składa podziękowanie osobom, które przyczyniły się do realizacji tegoż dzieła. Niezbędnym elementem pracy noszącej znamiona naukowe jest właściwa **konstrukcja** wstępu oraz zakończenia. W zgodzie z podstawami metodologii pracy naukowej, wstęp dopracowywać powinien informacje zawarte w tytule i spisie treści, na co składają się konkretne elementy konstrukcyjne. O ile uznać można, że doktorantka określiła we wstępie obszar **własnych doświadczeń i podała motywy** działań o charakterze naukowym, o tyle nie przedstawiła **zagadnień badawczych**, których rozwiązanie miało przyczynić się do osiągnięcia wyznaczonego celu, a o którym autorka we wstępie nawet nie wspomniała. Dopiero na stronie 65, w rozdziale III doktorantka stwierdza: *Zaprezentowane wykonanie Stabat Mater Antonina Dvořaka stanowić może przykład sprostania wyzwaniu dyrygenckiemu ujętemu jako cel tej rozprawy.* Błędem poważnym jest powyższe pojmowanie i definiowanie tak ważnego ogniwa jakim jest **cel pracy naukowej**. Podobnież trudno doszukiwać się we wstępie postawionej przez doktorantkę **tezy**. Jednakże na str. 71, w streszczeniu autorka pisze: *postawiona w temacie rozprawy teza jest wynikiem przekonania autorki o niebagatelnej roli i odpowiedzialności dyrygenta za koncertowe wykonanie dzieła.* Z całą przychylnością do doktorantki i Jej dzieła, trudno jest mi zgodzić się z tym stwierdzeniem.

W **Rozdziale pierwszym**- *Tło historyczne rozwoju sekwencji "Stabat Mater" i jej odpowiedników w muzyce, literaturze i malarstwie*, autorka zgodnie z tytułem wskazuje na twórcę tekstu sekwencji franciszkanina Jacopone da Todi (Jakub z Todi), choć pogląd ten przez niektórych historyków i badaczy jest poddawany pod wątpliwość. Autorka dowodzi, że tekst sekwencji stał się źródłem inspiracji dla wielu kompozytorów począwszy od chorału gregoriańskiego, poprzez okres renesansu aż po czasy współczesne, co ilustruje licznymi przykładami. Rozdział zamykają odniesienia sekwencji Stabat Mater do literatury polskiej oraz różnych form wypowiedzi w arcydziełach malarskich oraz rzeźbie.

Rozdział drugi: *Analiza utworu pod względem formalnymi i opis użytych przez Antonina Dvořaka*

środków kompozytorskich w odniesieniu do tekstu sekwencji, Autorka rozpoczyna rozważaniami na temat ujęcia formalnego dzieła i dochodzi do wniosku, że najbardziej trafnym określeniem tego utworu wydaje się być kantata. Następnie doktorantka sprawnie omawia konstrukcję 10 częściowego utworu, zróżnicowanego pod względem formy, charakteru, metrum, tempa i tonacji. Posługuje się przy tym poprawnością języka a spójnie przeprowadzone analizy pod kątem interpretacyjnym świadczą o głębokim zrozumieniu nie tylko strony formalnej i treściowej dzieła, ale także o dobrym przygotowaniu merytorycznym doktorantki. Nie do końca zgadzam się jednak z obszarami pracy, gdzie autorka analizując konkretny fragment struktury muzycznej odwołuje się do stanów emocjonalnych, niestety będących momentami nadinterpretacją, co nie powinno mieć miejsca w pracy naukowej. Mam na myśli m.in. przykład ze strony 30, gdzie doktorantka pisze: *Część III (Coro Eja, Mater, fons amoris) jest marszem żałobnym o budowie formalnej małej pieśni trzyczęściowej da capo, który porusza słuchacza już od pierwszych taktów, sprawiając wrażenie, że słyszymy kroki Jezusa przed ukrzyżowaniem.*

Rozdział trzeci nosi tytuł *Etapy pracy nad przygotowaniem "Stabat Mater" Antonina Dvořaka do koncertowego wykonania*. W miejscu tym po krótkim wprowadzeniu, autorka dzieli się informacjami na temat I etapu pracy nad utworem *Stabat Mater* z Akademickim Chórem Politechniki Wrocławskiej. Doświadczenie to stanowi z pewnością sumę wypracowanych przez lata metod przyswajania i ćwiczenia nowych utworów z chórem amatorskim, tworzonym przez grupę entuzjastów w różnym wieku, będących przedstawicielami wielu różnych grup zawodowych. Etap II przygotowań wykonania koncertowego dotyczy pracy z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu, co niestety ze względów logistycznych tzn. zbyt krótkiego czasu przeznaczonego na próby w stosunku do rozmiarów dzieła, przyniosło efekt artystyczny, który nie mógł okazać się w pełni zadowalający.

Przygotowanie połączonych chórów czyli Akademickiego Chóru Politechniki Wrocławskiej oraz zaprzyjaźnionego Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej stanowiło kolejny, już III etap prac. Pozostała jeszcze pierwsza próba tutti oraz etap ostatni, czyli próba generalna poprzedzająca prezentację koncertową mającą odbyć się w tym samym dniu !

Pracę wieńczy **Zakończenie**, które autorka rozpoczyna od słów: *Praca niniejsza jest dopełnieniem moich przemyśleń i pomysłów dotyczących interpretacji dzieła "Stabat Mater" Antonina Dvořaka .. i dalej....staralam się połączyć zagadnienia teoretyczne z własnym doświadczeniem, praktyką wykonawczą i – mam nadzieję – muzykalnością.* Doktorantka w słowach tych odnosi się do obszaru własnych doświadczeń jedynie w kategorii osobistej satysfakcji zawodowej. Ponieważ dysertacja winna nosić znamiona pracy naukowej stwierdzić muszę, iż w treściach zakończenia brak jest: najważniejszych konkluzji i wniosków płynących z przeprowadzonych badań, stwierdzenia czy udało się osiągnąć cel, wyciągnięcia wniosków i opisanie ewentualnych

niedoskonałości ze wskazaniem na rodzaje ograniczeń.

Zawierająca 38 pozycji **Bibliografia** sporządzona została prawidłowo.

W kolejności zgodnej ze spisem treści autorka zamieszcza **Spis źródeł internetowych**, w którym nie wszystkie pozycje przystają do rangi pracy doktorskiej (np. odnotowuje dwukrotnie stronę www.ściaga.pl bądź www.bryk.pl/ wypracowania /język polski).

Pracę zamyka **Streszczenie** w języku polskim i angielskim oraz **Aneks** w którym znajdujemy:

1. Zapis nutowy sekwencji Stabat Mater zawarty w *Liber Usualis*
2. Stabat Mater w ujęciu poetyckim Leopolda Staffa
3. Stabat Mater w ujęciu poetyckim Mirona Białoszewskiego
4. Lament świętokrzyski z klasztoru Ojców Benedyktynów na Świętym Krzyżu
5. Biogramy artystów wykonawców koncertu stanowiącego dzieło artystyczne.

Podsumowując ocenę opisu dzieła artystycznego rzetelność recenzencka nakazuje mi stwierdzić, że prawie żaden z elementów konstrukcyjnych wstępu i zakończenia nie został w niniejszej pracy poprawnie zastosowany. Niemniej jednak, pomimo powyżej wskazanych uchybień praca jest niezwykle wartościowa a zawarte w trzech rozdziałach treści, mogą być bardzo przydatne dyrygentom szukającym informacji na temat interpretacji omawianego utworu. Używając poprawnego języka doktorantka odpowiednio dobrała i poprawnie skomponowała treści poszczególnych rozdziałów, ustawiając pracę w prawidłowych proporcjach. Opis dzieła artystycznego przyjmuję.

Panią mgr Małgorzatę Sapiechę – Muzioł poznałam w 2002 roku jako Dyrektora Artystycznego 29 Festiwalu Barbórkowego Chórów Akademickich we Wrocławiu. Pełniłam wtedy funkcję dyrygenta Chóru Instytutu Muzyki Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie. Wówczas wraz z Akademickim Chórem Politechniki Wrocławskiej oraz Chórem „Feichtinum” Akademii Muzycznej we Wrocławiu współwykonywaliśmy pod dyrekcją doktorantki Mszę Łacińską Es-dur oraz Mazurę z opery „Straszny Dwór” Stanisława Moniuszki w ramach festiwalowego koncertu finałowego. Już wówczas dało się zauważyć u doktorantki szczególne predyspozycje osobowościowe, muzyczne, organizacyjne, pedagogiczne, absolutnie konieczne zwłaszcza w odniesieniu do tak zwanego „ruchu chóralistyki amatorskiej”.

Dziś, po latach doświadczeń doceniam i podziwiam Jej rozliczne, nadal aktywne, systematyczne i wielopłaszczyznowe działania, które opierają się na istotnych przymiotach pracy takich jak: profesjonalizm i twórcza pasja, co m.in. przyczynia się do kreowania wysokiego poziomu artystycznego zespołów przez Nią prowadzonych. Jej muzyczną i organizacyjną kreatywność dokumentują zebrane afisze, programy oraz recenzje. Potwierdzeniem szerokich dokonań Doktorantki jest duża ilość znaczących koncertów, nagród i wyróżnień, którymi została

uhonorowana. Będąc wzorem pracowitości oraz zaangażowania, jakim jawi się sylwetka doktorantki, jestem pewna Jej dalszych skutecznych działań artystycznych i pedagogicznych.

Konkluzja

Uznając przedstawione w dokumentacji osiągnięcia artystyczne mgr Małgorzaty Sapiechy - Muzioł stwierdzam, że przedstawione dzieło artystyczne i jego opis spełniają kryteria określone w Art. 13.1 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 65, poz.595, z późn. zm.) Tym samym wnioskuję o dopuszczenie do publicznej obrony oraz nadanie mgr Małgorzacie Sapiecha - Muzioł tytułu doktora w dziedzinie sztuki muzyczne, dyscyplinie artystycznej dyrygentura.

Katowice, dn. 20.08.2019 r